Krimināļprocess Nr.11520061415
Lieta K31-173-16/4

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2016.gada 20.oktobrī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas
tiesnese D.Treija,
piedaloties prokuroram M.Garjānim,
iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā

/pers. C/, personas kods /personas kods/,

apsūdzēts Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 03.12.2015.) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.
Tiesa konstatēja

Aprakstošā daļa

/pers. C/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, atrodoties narkotisko vielu ietekmē, šādos apstākļos:

2015.gada 16.augustā ap plkst.18.01 /pers. C/, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 39.2.punkta un 39.4.punkta (likuma redakcijā līdz 31.12.2015.) prasības, atrodoties narkotisko vielu ietekmē (urīnā atrasts amfetamīns, metamfetamīns, asinīs atrastas amfetamīna "zīmes", metamfetamīna "zīmes"), bez noteiktā kārtībā iegūtām transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām vadīja transportlīdzekli – automašīnu "Mazda 323", valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, ar kuru brauca Rīgā pa Gulbju ielu no Ceraukstes ielas puses Bauskas ielas virzienā, kur tika apturēts.

Ar šādām darbībām /pers. C/ izdarīja Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 03.12.2015.) paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Tiesas sēdē prokurors, uzturot /pers. C/ izvirzīto un uzturēto apsūdzību pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas, pamatojoties uz Krimināļprocesa likuma 462.panta otro daļu, 461.panta pirmo daļu, nemainoties noziedzīgā nodarījuma faktiskajiem apstākļiem un juridiskajai kvalifikācijai, grozot precizēja /pers. C/ izvirzīto un 2016.gada 21.janvārī izsniegto apsūdzību, norādot, ka apsūdzības aprakstošajā daļā [..] ar kuru brauca Rīgā pa Gulbju no Ceraukstes puses Bauskas ielas virzienā [..] ir notikusi pārrakstīšanās kļūda, jo iztrūkst vārds "iela". Pareizi jābūt [..] **ar kuru brauca Rīgā pa Gulbju ielu no Ceraukstes ielas puses Bauskas ielas virzienā** [..].

Iztiesāšanas laikā apsūdzētais savu vainu visā viņam izvirzītajā un tiesas sēdē uzturētajā apsūdzībā Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina pilnībā un izdarīto nožēloja. Lūdza lietā neveikt pierādījumu pārbaudi, norādot, ka viņam pilnībā saprotama pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālā būtība un sekas.

Prokurors uzturēja apsūdzētā lūgumu – neizdarīt lietā pierādījumu pārbaudi.

Motīvu daļa

Tiesa, izskaidrojot procesā iesaistītajām personām pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, atbilstoši Krimināļprocesa likuma 499.pantam, nolēma neveikt lietā pierādījuma pārbaudi, jo apsūdzētais atzīst savu vainu visā viņam izvirzītajā un uzturētajā apsūdzībā Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, pieteica lūgumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu un piekrita šādas pārbaudes neizdarīšanai, turklāt tiesai pēc krimināllietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainīgumu viņam izvirzītajā un uzturētajā apsūdzībā.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā darbības ir kvalificētas pareizi un viņa vainīgums ir pierādīts pilnībā, līdz ar to /pers. C/ atzīstams par vainīgu un sodāms Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Atbilstoši Krimināļprocesa likuma 527.panta trešās daļas nosacījumiem, pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otrās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu /pers. C/ 2015.gada 16.augustā izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 03.12.2015.) klasificējams kā tīšs mazāk smags noziegums.

No apsūdzības faktisko apstākļu izklāsta izriet, ka /pers. C/ ar tiešu nodomu un apzināti prettiesiskām darbībām ir apdraudējis sabiedriskās drošības intereses mehānisko transportlīdzekļu kustības jomā, papildus apdraudot sabiedrības locekļu dzīvību un veselību.

Iztiesāšanas laikā, pārbaudot apsūdzētā /pers. C/ personību raksturojošos datus, noskaidrots: dzimis /datums/– Rīgā, Latvijas Republikas pilsonis, ir reģistrēta deklarēta dzīvesvieta (lietas 43.lapa); neprecējies, apgādībā esošu personu nav, ar 9.klašu izglītību (lietas 69.lapa); pēc apsūdzētā vārdiem – kopš 2016.gada 13.oktobra uz pārbaudes laiku neoficiāli strādā uzņēmumā "Pitstop" par automehāniķa palīgu, lai gan rakstisku apstiprinājumu lietas materiāli nesatur; būtisku veselības traucējumu nav; ir reģistrēti administratīvie pārkāpumi (lietas 45.-46.lapa); uz lietas izskatīšanas brīdi /pers. C/ ir 6 likumīgā spēkā stājušies notiesājoši spriedumi, no kuriem 4 sodāmības dzēstas (lietas 46.-50., 142.-149.lapa):

1. Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas **2002.gada 25.oktobra** spriedumu pēc Krimināllikuma 176.panta pirmās daļas, piemērojot Krimināllikuma 55.panta pirmo daļu, ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem, sodu nosakot nosacīti, ar pārbaudes laiku uz 6 mēnešiem. Nolēmums stājies likumīgā spēkā 2002.gada 6.novembrī. Sodāmība dzēsta.
2. Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas **2004.gada 13.maija** spriedumu pēc Krimināllikuma 176.panta trešās daļas, 175.panta trešās daļas, piemērojot Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu, ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem 6 mēnešiem un ar policijas kontroli uz 2 gadiem. Nolēmums stājies likumīgā spēkā 2005.gada 24.janvārī. Atbrīvots pirms termiņa 2007.gada 15.februārī. Neizciestais sods 1 mēnesis 9 dienas. Sodāmība dzēsta.
3. Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas **2011.gada 2.novembra** spriedumu pēc Krimināllikuma 253.^{2} panta pirmās daļas, ar piespiedu

darbu 80 stundu apmērā. Nolēmums stājies likumīgā spēkā 2011.gada 15.novembrī. Sodāmība dzēsta.

4. Ar Madonas rajona tiesas **2012.gada 13.marta** spriedumu pēc Krimināllikuma 175.panta otrās daļas, piemērojot Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, ar brīvības atņemšanu uz 7 mēnešiem 10 dienām. Nolēmums stājies likumīgā spēkā 2012.gada 13.jūlijā. Atbrīvots pēc soda izciešanas 2012.gada 27.septembrī. Sodāmība dzēsta.
5. Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas **2015.gada 31.marta** spriedumu pēc Krimināllikuma 253.^{2} panta pirmās daļas, ar piespiedu darbu 250 stundu apmērā. Nolēmums stājies likumīgā spēkā 2015.gada 11.aprīlī (lietas 155.-156.lapa). Sodāmība nav dzēsta.
6. Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas **2015.gada 27.jūnija** spriedumu pēc Krimināllikuma 253.^{2} panta pirmās daļas, piemērojot Krimināllikuma 50.panta piekto daļu un 52.panta 2.^{1} daļu, ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 39 dienām un piespiedu darbu 250 stundu apmērā. Nolēmums stājies likumīgā spēkā 2015.gada 8.jūlijā. Atbrīvots pēc soda izciešanas 2015.gada 27.jūnijā (lietas 150.-151.lapa). Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas **2015.gada 25.novembra** lēmumu – piespiedu darbs aizstāts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 60 dienām. Nolēmums stājies likumīgā spēkā 2015.gada 15.decembrī. Atbrīvots pēc soda izciešanas 2016.gada 28.jūnijā (lietas 152.-153.lapa). Sodāmība nav dzēsta.

Tiesas sēdē apsūdzētais, neapstrīdot savu vainīgumu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, nevarēja sniegt objektīvu skaidrojumu savām prettiesiskām darbībām, vien norādīja, ka narkotiskās vielas nelieto jau gadu, līdz ar to, neskatoties uz iepriekšējo sodāmību skaitu, par izdarīto noziegumu viņam būtu nosakāms sods, kas nebūtu saistīts ar reālu brīvības atņemšanu, jo šobrīd jaunus likumpārkāpumus vairs nav izdarījis.

Krimināllikuma 5.panta pirmā daļa paredz, ka nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bijis spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā.

Krimināllikuma 262.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 03.12.2015.) sankcija paredz brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai piespiedu darbu, vai naudas sodu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem un konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta ceturtās daļas noteikumiem – brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Tiesa, nosakot apsūdzētajam soda veidu, ievērojot Krimināllikuma 46.panta otrajā daļā norādītos soda veidu ietekmējošos apstākļus, secina, ka /pers. C/ par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ir nosakāms brīvības atņemšanas sods, kā to tiesas debatēs lūdza arī prokurors, ar Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā paredzēto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana, bez sankcijā paredzētās mantas konfiskācijas, tā kā lietā nav norādīta apsūdzētajam konfiscējamā manta, kā to nosaka Krimināllikuma 42.pants.

Lemjot jautājumu par kriminālsoda piemērošanu, tiesa ņem vērā, ka /pers. C/ iepriekš ir vairākkārt sodīta persona par dažāda rakstura noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, tajā skaitā darbībām, kas saistītas ar narkotisko un psihotropo vielu nelikumīgu apriti. Jauns noziedzīgs nodarījums ir izdarīts nedzēstas sodāmības laikā, faktiski neilgi pēc atbrīvošanās no apcietinājuma, kas ļauj izdarīt objektīvu secinājumu, ka iepriekš noteiktais kriminālsods nav bijis pietiekami efektīvs un personībai atbilstošs resocializācijas pasākumu īstenošanā, jo Krimināllikuma vispārprofilaktiskā iedarbība nav sasniegusi Krimināllikuma 35.pantā definētos ģenerālās un speciālās prevencijas uzdevumus, ko apliecina soda efektivitātes kritērijs – recidīvs.

Analizējot izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, tiesa secina, ka transportlīdzekļa vadīšana bez normatīvajos aktos noteiktā kārtībā iegūtām transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām pati par sevi ir prettiesiska un citu satiksmes dalībnieku apdraudoša rīcība. Transportlīdzekļa vadīšana un narkotisko vielu reibums ir pilnīgi nesavienojamas lietas. Vēl jo vairāk tas ir bīstami, ņemot vērā apstākli, ka metamfetamīns un amfetamīns, kas tika atrasts apsūdzētā bioloģiskajā materiālā, pieder pie psihotropām vielām, kas pielīdzinātas pie aizliegtām sevišķi bīstamām narkotiskām vielām, jo saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 8.novembra noteikumiem Nr.847 "Par Latvijā kontrolējamām narkotiskajām vielām, psihotropajām vielām un prekursoriem" ir iekļautas Latvijas kontrolējamo narkotisko vielu un psihotropo vielu un prekursoru I sarakstā "Aizlietās sevišķi bīstamās narkotiskās vielas, tam pielīdzinātās psihotropās vielas un augi, kuru nelegāla aprite un ļaunprātīga lietošana apdraud veselību", līdz ar to secināms, ka minētais fakts ir apdraudējis satiksmes drošību kopumā, tajā skaitā ne tikai paša apsūdzētā, bet arī citu satiksmē iesaistīto personu veselību, dzīvību un mantiskās intereses.

Bez tam tiesa neatstāj bez ievērības, ka apsūdzētajam piemīt paškritiska attieksme pret izdarīto un gribas diktēts lēmums turpmāk atturēties no jaunu noziegumu izdarīšanas, pieņemot savā dzīvē racionālākus, saprātīgākus un ilgtermiņā adekvātākus lēmumus, lai personības bīstamības potenciāls, pie jau esošām 6 sodāmībām, vairs nebūtu orientēts uz jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, taču tajā pašā laikā tiesa secina, ka minētais nevar radīt kādas zināmas priekšrocības personībai attiecīga soda saņemšanai. Turklāt ir vispārzināms fakts, ka kaitējums, kas tiek radīts ar noziedzīgu nodarījumu vienmēr ir lielāks nekā citu tiesībpārkāpumu izdarīšanas gadījumā, kas katrā ziņā jāievēro, vērtējot noziedzīgā nodarījuma radītā kaitējuma pakāpi, līdz ar to Krimināllikuma 35.pantā definēto preventīvo soda mērķu sasniegšanas nolūkā, apsūdzētajam par Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījumu izdarīšanu /pers. C/ ir nosakāms sankcijā paredzētais bargākais sods veids – brīvības atņemšana, jo tiesa secina, ka tikai tādā veidā tiks ievērots taisnīguma princips, kas sevī ietver arī prasības, kas nepieciešamas taisnīgai lietas izskatīšanas procedūrai, jo salīdzināmos apstākļos par analoģiska rakstura nodarījumu Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa 149.^{15} panta piektā daļa paredz transportlīdzekļa vadītājam piemērot ne tikai administratīvo arestu no desmit līdz piecpadsmit diennaktīm, bet arī uzlikt naudas sodu no tūkstoš divsimt līdz tūkstoš četrsimt *euro* un atņemt transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz četriem gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tiesa par apsūdzētā /pers. C/ atbildību mīkstinošu apstākli atzīst savas vainas vaļsirdīgu atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Tāpat, nosakot apsūdzētajam sodu, tiesa ņem vērā, ka /pers. C/ ir izmantojis Kriminālprocesa likuma 21.pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto personu, kas izpaudusies vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, taču tas nav atzīstams par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47.panta izpratnē, bet tiek ņemts vērā pie soda noteikšanas, jo atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499.pantam – viens no kritērijiem, lai krimināllietu varētu izskatīt bez pierādījumu pārbaudes, ir apsūdzētā vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu tiesa par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu.

Tā kā /pers. C/ ir atzīts viens atbildību mīkstinošs un viens atbildību pastiprinošs apstāklis, apsūdzētajam nav konstatēti kādi veselības traucējumi, kas liegtu izciest tiesas noteikto sodu, kā arī ņemot vērā apsūdzētā personību, tiesa secina, ka par izdarīto noziedzīgo nodarījumu apsūdzētajam ir nosakāms Krimināllikuma 262.panta otrās daļas sankcijā paredzētais brīvības atņemšanas sods, kas pietuvināts panta sankcijas vidējam apmēram, ar Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā paredzēto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana, pietuvinot to sankcijas augstākam apmēram,

ar mērķi – veicināt apsūdzētā atbildību resocializācijas pasākumu īstenošanā un soda efektivitātes kritēriju sasniegšanā.

Izskatāmās krimināllietas ietvaros /pers. C/ nav bijis aizturēts, kā arī nav atradies apcietinājumā.

Ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes Satiksmes noziegumu izmeklēšanas biroja inspektores Ž.Romanovskas 2015.gada 16.augusta lēmumu /pers. C/ piemērots drošības līdzeklis – nodošana policijas uzraudzībā (lietas 27.lapa).

Kriminālprocesa likuma 249.panta pirmā daļa noteic – ja procesuālā piespiedu līdzekļa piemērošanas laikā ir zudis vai mainījies tā piemērošanas pamats, mainījušies piemērošanas nosacījumi, personas uzvedība vai ir noskaidroti citi apstākļi, kas noteica piespiedu līdzekļa izvēli, procesa virzītājs pieņem lēmumu par tā grozīšanu vai atcelšanu.

Ievērojot to, ka uz lietas izskatīšanas brīdi nav iestājušies Kriminālprocesa likuma 249.panta pirmās daļas nosacījumi, tad sprieduma izpildes nolūkā līdz sprieduma stāšanās spēkā, apsūdzētajam piemērotais drošības līdzeklis – nodošana policijas uzraudzībā – atstājams negrozīts.

Tiesā apsūdzētā /pers. C/ aizstāvību īstenoja zvērināta advokāte I.Narbuta, kurai saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84.panta un Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumiem Nr.493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksu kārtību", no valsts līdzekļiem izmaksājami 76,13 *euro* (lietas 94.-95., 120.lapa), kuru atlīdzināšanas pienākums, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 4. punkta un 368.panta nosacījumiem, uzliekams apsūdzētajam, tā kā ar lietas materiāliem objektīvi apstiprinās, ka, pabeidzot pirmstiesas procesu, apsūdzētais /pers. C/ bija izteicis nepārprotamu vēlmi lietas izskatīšanas laikā pirmās instances tiesā nodrošināt viņam valsts aizstāvi (lietas 70.lapa), līdz ar to apsūdzētā atteikšanās no aizstāvības un Kriminālprocesa likuma 20.pantā noteikto tiesību izmantošanu nevar būt pamatā Kriminālprocesa likuma 85.pantā un 368.panta piektajā daļā noteiktās normas piemērošanā – tiesības uz atbrīvošanu no samaksas par aizstāvja palīdzību.

Lietā nav cietušo, nav uzlikts arests mantai, kā arī nav lietisko pierādījumu un dokumentu, par kuriem būtu pieņemams lēmums, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 352., 366., 240.pantam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

/pers. C/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 03.12.2015.) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, un noteikt sodu – brīvības atņemšana uz 4 (četriem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 (pieciem) gadiem.

/pers. C/ piemēroto drošības līdzekli – nodošana policijas uzraudzībā, – atstāt negrozītu līdz sprieduma stāšanās spēkā.

Piedzīt no /pers. C/ valsts labā procesuālos izdevumus 76,13 *euro* (septiņdesmit seši *euro*, 13 centi) par zvērināta advokāta darbu tiesā, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei šajā daļā, – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijā, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Pilns spriedums pieejams no 2016.gada 3.novembra.

Tiesnese D.Treija